



Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Pomocy Społecznej
Dyrektor
Magdalena Fabisiak

DPS-V.070.280.2024
Warszawa, dnia 26 sierpnia 2024 r.

Pani/Pan
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej
wszyscy

Szanowni Państwo Dyrektorzy,
w dniu 29 lipca 2024 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2024 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. poz. 1129). Mając na względzie nadzór Wojewody wynikający z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie działań mających na celu poinformowanie wszystkich funkcjonujących na Państwa terenie rodzinnych domów pomocy oraz samorządów gminnych o wejściu w życie nowo przyjętych przepisów określających standardy, rodzaj i zakres usług bytowych i opiekuńczych świadczonych przez rodzinne domy pomocy, a także określających warunki kierowania, odpłatności i nadzoru nad tymi placówkami.

Przekazanie informacji jest szczególnie istotne również w przypadku tych samorządów, które są w trakcie tworzenia nowych rodzinnych domów pomocy w związku z realizacją „Programu rozwoju rodzinnych domów pomocy – edycja 2024”.

Wyjaśniam, iż przepisy rozporządzenia wprowadzają zmiany w stosunku do przepisów wcześniej obowiązującego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. poz. 719), m.in.:

- w przypadku rodzinnych domów pomocy prowadzonych przez podmiot uprawniony zrezygnowano z wymogu, aby osoba kierująca domem zamieszkiwała w rodzinnym domu pomocy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia),
- ograniczono powierzchnię pokoi jednoosobowych z 12 m² do 10 m² (§ 5 ust. 1 pkt 1 lit. e rozporządzenia),
- co do zasady pozostawiono bez zmian wymogi dotyczące pomieszczeń do wspólnego użytkowania, przy czym doprecyzowano, iż co najmniej jedna łazienka musi się znajdować na kondygnacji, na której znajdują się pokoje mieszkalne (§ 5 ust. 1 pkt 1 lit. f rozporządzenia),
- zrezygnowano z wymogu instalowania windy w celu dostępu do pomieszczeń rodzinnego domu pomocy na kondygnacjach innych niż pierwsza nadziemna dla osób o ograniczonych możliwościach swobodnego poruszania się, poprzez zmianę sformułowania „winda” na „urządzenie techniczne” zapewniające dostęp do tych kondygnacji tym osobom. Zatem nowy przepis dopuszcza możliwość instalowania w tym celu dźwigów osobowych, bądź też innych urządzeń spełniających podobne funkcje np. schodołazu (§ 5 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia),

- uzupełniono przepisy o wskazanie, iż przed wydaniem decyzji administracyjnej o skierowaniu do rodzinnego domu pomocy, kierownik ośrodka pomocy społecznej dokonuje uzgodnień z osobą prowadzącą rodzinny dom pomocy lub kierującą rodzinnym domem mających na celu określenie, czy dom ma możliwości świadczenia usług opiekuńczych i bytowych dostosowanych do potrzeb i stanu zdrowia osoby kierowanej do takiego domu (§ 6 ust. 3 rozporządzenia),
- wskazano, iż po wydaniu decyzji administracyjnej o skierowaniu do rodzinnego domu pomocy, kierownik ośrodka pomocy społecznej, przekazuje do rodzinnego domu pomocy informacje na temat stanu zdrowia oraz sprawności psychofizycznej, tak aby rodzinny dom pomocy mógł zapewnić zakres usług opiekuńczych bytowych jak najbardziej dostosowany do potrzeb osoby kierowanej do tego domu (§ 6 ust. 4 rozporządzenia),
- mając na względzie uproszczenie i uelastycznienie przepisów dotyczących kierowania do rodzinnego domu pomocy, rozporządzenie wprowadza przepis, zgodnie z którym w przypadku gdy osoba skierowana do rodzinnego domu pomocy lub osoba bliska zobowiązana do ponoszenia odpłatności za pobyt w rodzinnym domu pomocy deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za pobyt w domu, sytuacji dochodowej tej osoby nie ustala się (§ 7 ust. 3 rozporządzenia),
- doprecyzowano kwestię zwolnień z odpłatności osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt osoby bliskiej w rodzinnym domu pomocy (§ 7 ust. 7 i 8 rozporządzenia),
- uzupełniono przepisy rozporządzenia o kwestie związane z koniecznością zawiadomienia o planowanej kontroli (§ 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia) oraz kwestie związane ze wskazaniem podmiotu, który jest właściwy do przeprowadzania kontroli w sytuacji kiedy rodzinny dom pomocy działa na podstawie art. 52 ust. 2b ustawy o pomocy społecznej, tzn. w sytuacji kiedy gmina zawarła umowę na prowadzenie rodzinnego domu pomocy na terenie gminy sąsiadującej (§ 8 ust. 2 rozporządzenia),

W szczególności chciałabym zwrócić Państwa uwagę, na zmiany wprowadzone w wyniku uwag zgłoszonych do projektu rozporządzenia przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w uzgodnieniu z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej.

W wyniku tych uwag do rozporządzenia wprowadzono wymogi związane z bezpieczeństwem przeciwpożarowym, w tym m.in. wymóg, aby pokoje mieszkalne były usytuowane co do zasady na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynków wielokondygnacyjnych (§ 5 ust. 1 pkt 1 lit. d rozporządzenia). Przy czym co istotne:

- dopuszczono usytuowanie pokoi mieszkalnych na kondygnacji wyższej niż pierwsza nadziemna dla osób swobodnie poruszających się po pionowych drogach komunikacji ogólnej przy spełnieniu warunków określonych w tym przepisie (co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, z których jednym są drzwi wyjściowe z budynku, a drugim - inne wyjście umożliwiające ewakuację z drugiej kondygnacji nadziemnej),
- przy czym istniejące rodzinne domy pomocy oraz te, które powstaną do końca bieżącego roku, mają czas na dostosowanie budynków do tego przepisu do 31 grudnia 2030 r. (§ 10 ust. 5 rozporządzenia) - jeśli chodzi o budynki, w których był prowadzony rodzinny dom pomocy w dniu wejścia w życie rozporządzenia, oraz budynki, w których rodzinny dom pomocy zostanie utworzony najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r., dopuszcza się, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2030 r., usytuowanie pokoi mieszkalnych na kondygnacji drugiej nadziemnej wyłącznie dla

osób przebywających w domu samodzielnie poruszających się po pionowych drogach komunikacji ogólnej mimo braku spełniania wymogów, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 lit. d,

- ponadto przepisu § 5 ust. 1 pkt 1 lit. d (tj. przepisu określającego, iż pokoje mieszkalne winny być sytuowane na pierwszej kondygnacji) nie stosuje się do rodzinnych domów pomocy prowadzonych w budynkach spełniających wymagania ochrony przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II, określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, lub przez zastosowanie rozwiązań zamiennych (§ 10 ust. 6 rozporządzenia); zatem, jeśli budynek spełnia określone warunki w zakresie ochrony przeciwpożarowej, nie ma wymogu, aby pokoje mieszkalne były usytuowane na pierwszej kondygnacji nadziemnej - mogą być sytuowane również na kondygnacjach wyższych.

Jeśli chodzi o ochronę przeciwpożarową wprowadzono również wymogi dotyczące wyposażenia pomieszczeń w czujki dymu i tlenku węgla, gaśnice oraz oprawy oświetlenia ewakuacyjnego (§ 5 ust. 1 pkt 1 lit. g), przy czym istniejące w dniu wejścia w życie rozporządzenia rodzinne domy pomocy mają czas na dostosowanie budynków do tych wymogów w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia (§ 10 ust. 4 rozporządzenia).

Z wyrazami szacunku
Magdalena Fabisiak
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/